

DE MERITIS DVCVM SAXONIÆ STIRPIS
ERNESTINÆ, MAXIME VINARIENSIVM,
IN RELIGIONEM ET ELEGANTIORES
LITTERAS

PROGRAMMA

QVO

AD ORATIONEM SOLEMNEM

DE STUDIIS PRINCIPVM IMPERII,

QVA

SERENISSIMO CELSISSIMOQVE PRIN-
CIPACI AC DOMINO,

D O M I N O

ERN. AVGVSTO,

DVCI SAXONIÆ, IVLIACI, CLIVIÆ, MON-
TIVM, ANGARIÆ ATQVE VVESTPHALIÆ, &c. &c.

SACRATISSIÆ CÆSAREÆ MAIESTATIS EXERCITVS
EQVESTRIS DVCI CVM IMPERIO, ET CVM LEGIONIS EQVITVM CA-
TAPHRACTORVM TVM LEGIONIS PEDESTRIS CHILIARCHÆ, ET
ORDINIS SAX. EQVITVM VIGILANTIÆ CONDITORI AC

PRINCIPI,

ET

SERENISSIÆ PRINCIPACI AC DOMINÆ,

D O M I N Æ

SOPH. CAROLINÆ

ALBERTINÆ,

CONNVBII IVRE DVCI SAXONIÆ, NATI-
VITATIS SORTE MARCHIONI BRANDENBVRGICÆ

ET DVCI BORVSSIÆ, RELIQUA,

DE PRINCIPLE HEREDITARIO

CALENDIS OCTOBR. MDCCCXXXV. IN LVCEM SVSCEPTO

CAROL. AVG. EVGENIO,

IPSE GRATVLABITVR,

MÆCENATEM, LITTERARVM PATRONOS AC

FAVTORES NEC NON MVSI AMICOS,

EA, QVA DECET, PIETATE, OBSERVANTIA, ET AMICITIÆ SIGNIFICATIONE

PVBLCICE INVITAT

LAVRENTIVS REINHARDVS,

ILL. GTMN. VINAR. CON-RECTOR.

VINARIÆ, TYPIS EXSCRIPSIT JO. LEONH. MVMBACHIVS.

125^a

DE MERITIS DUCUM SAXONIAE STIRPIS
ERNESTINAE MAXIME VITAE
IN RELIGIONE ET LITTERIS
* * * * *

Merita Ducum Saxoniae, stirpis Ernestinae, quibus sanctam religionem & elegantiores litteras harumque officinas ornarunt, tanta sunt, ut grata posteritas satis laudibus illa extollere nequeat. Sub Ducum & Electorum Ernestinae stirpis praesidio sacra emendata fuisse feliciter, & puritatem sacri evangelii nobis restitutam esse, post perillustrem *Vitum Ludovicum de Seckendorf* nostro aevio copiose demonstrarunt *Jo. Joach. Müllerus*, *Jo. Casp. Funckius*, *Wilb. Ern. Tenzelius*, *Christ. Aug. Saligius*, *Ern. Sal. Cyprianus* & *Phil. Frid. Hanius*.

§. II. JO. FRID. MAGNANIMVS, cuius magnitudinem animi frangere nihil poterat, amissa academia VVittenbergensi, novum religionis purioris bonarumque artium asylum condidit Jenae, ibique vagis & dissipatis Musis sedem mancipavit: quam illustrem academiam hodie edictis, curis & consiliis suis praclare suffulciunt Nutritores & Serenissimi & magnificentissimi, ita, ut in omnibus ordinibus doctores eam hodie illustrent immortalibus digni laudibus.

§. III. Magnanimi posteros egregie de religione & optimarum artium disciplinis fuisse promeritos, b- *Jo. Seb. Mülleri annales Saxonici* abunde testantur: quibus nihil fuit carius, nihil antiquius, puritate doctrinae & melioribus litteris.

§. IV. Inter omnes Musarum sedes, quae & Saxoniam & totam Germaniam illustrent, eminent *illustre Gymnasium academicum Coburgense*, quod a Serenissimi conditoris nomine *Cassimirianum* cognominatur, cuiusque historiam descripsit *b. D. Godofredus Ludovici*. Hoc ut post tot fata in meliorem nunc redigatur statum & maiorem adipiscatur celebritatem, in id omni cogitatione omnique cura incumbit Serenissimus Princeps FRANCISCVS JOSIAS, Dux Saxoniae, cuius eximiam prudentiam & in consiliis capiendis felicitatem grata posteritas summis efferet laudibus & elogio ornabit singulari.

§. V. ERNESTI PII, quem universus colit orbis terrarum, posteri optimarum artium officinas *Gothae* & *Altenburgi* exstructas praecipua munificentia conservarunt; id quod eorum nomina commendavit aeternitati. *De meritis Ducum Gothanorum in Augustanam Confessionem & bonas litteras* peculiaris existat oratio *Georgii Kreckemeyeri*: & profecto Serenissimus Dux FRIDERICVS III. qui iam reipublicae onus sustinet, maiorum suorum merita non tantum exaequabit, sed etiam superabit,
cum

cum sit Princeps excellentissimæ pietatis, egregiæ sapientiæ, & eximiæ iustitiæ.

§. VI. Serenissimos Duces *Ifenacenses* religionem & humaniora studia singulari semper amplexos fuisse amore, & edicta eorum testantur, & illa celebratissima clementia atque munificentia, qua schola *Ifenacensis* in Gymnasio fastigium evecta est. Quid? quod Serenissimum Ducem VVILH. HENRICVM, iam regnantem, recte *Musarum statorem* vocamus, quod *Rectoris Magnificentissimi academice Jenensis* curas non deposuit, cum regiminis onus gravissimum iusciperet.

§. VII. Serenissimos Duces *Meinungenses*, præter amorem religionis, etiam studia, quæ ab humanitate nomen fortiuntur, amavisse, testatur *lyceum provinciale*, Meinungæ conditum, quod præcipue sub moderamine *J. A. Krebsii* & *J. M. Weinricbii* floruit.

§. VIII. Serenissimi Principes ac Saxonix Duces ERNESTVS & ERN. FRIDERICVS, Hildburghusæ anno MDCCXIV. *Academicum* condiderunt *Gymnasium*, illudque insigni cum pompa consecrandum curarunt. Constitutiones *lectionum* & *exercitiorum*, ab illustri *D. Stempelio* & *b. D. Buddeo* litteris consignatas, etiam exteris, immo ipsis Anglis, placuisse, quilibet cognoscere potest ex *b. Pastoris Dresdenis C. A. Hausenii gloriosa Electorum Ducumque Saxonix Buxta*. Mira ibi confluebat semper equitum Franconix & Saxonix inferioris multitudo. Sed, proh dolor! Gymnasium tam bene constitutum tantisque ornatum doctoribus, ex quorundam consilio, anno MDCCXXVII. fataliter corrui.

§. IX. Quos pro dignitate primo loco laudare debueram, *Duces Vinariefenses*, eorum merita ultimo loco collaudabo. Eos omnes religionis fuisse tutores & Musarum statores, supra laudatus *Müllerus* in *annalibus* suis ostendit. Vicit hos & quam longissime vicit Serenissimus Celsissimusque Saxonix Dux ERNESTVS AVGVSTVS, cui STRENVICOGNOMEN merito vindicatur. Huius *instructio pastoralis* in *b. D. Gottl. Slevoctii* compendio iuris ecclesiastici, erudita præfatione illustris *D. Bahmeri* ornato, omnibus commendatur Principibus & consistoriis.

§. X. Indulgentissimi huius Patris patriæ amor in elegantiora studia eorumque sedes variis modis est declaratus. Nam non solum an. MDCCXII. communibus cum Serenissimo Patro sumtibus *illustre hoc Gymnasium* condidit; sed etiam, cum solus reipublicæ præesse cœpit, *de emendando Gymnasio* statim præclare fuit sollicitus, ut formam plane novam illud induisse videatur.

§. XI. Specialia ut commemorem, ordinis exigit ratio. Eliminato *D. Hutteri* compendio theologico *novas theologicæ institutiones* conscribi iussit: qua in re bene suis consuluit. Namque theologia thetica fundamentalis hauriri debet ex dictis & dictionibus biblicis: *Hutterus* raro habet definitionem adæquatam & accuratam: in ipso loco de Christo & alibi apud *Hutterum* non desunt errores: multa dicta ab eo allegata rem propositam plane non probant: nihil proponit de ordine salutis, quæ tamen doctrina hoc ævo prorsus est necessaria; ut alia silentio prætermittam. Neque defuerunt theologi *dogmáticos*, qui de insufficienti compendii *Hutteriani* sunt conquesti. Ipse *b. D. Mich. Henr. Reinhardus*, qui postea Serenissimi Principis GÜNTHERI SAPIENTIS, Schwarzburgici, primarius fuit theologus, cum olim *Hildburghusæ* theologiam doceret, definitiones *Kenigianæ* & *D. Scherzeri breviculum theologicum* cum *Huttero* coniunxit.

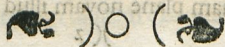
§. XII. Deinceps conscribi & doceri in supremo ordine iussit *philosophiam eclecticam*, sectariam vero procul voluit abesse. *Cursum* etiam *historicum* ita proponi iussit, ut supremi ordinis iuvenes & *universalem* scirent *historiam*, & *specialem Imperii Romano-Germanici*, nec non historiam specialem regnorum ac statuum Europæ: quod institutum nuper perillustri cuidam viro, cuius divinum ingenium in historiarum campo regnat, cum anniversariæ Gymnasii lustrationi interesset, admirationem iniecit, id quod commemoro auditores meos inflammandi causa.

§. XIII. In primis colui vult studia humaniora optimus Princeps; sed ut misceantur severa iucundis, constituit mathefos doctorem peculiarem, magistrum artis saltandi, itemque linguæ Gallicæ & Italicæ magistrum. En tanta sub ERNESTO AVGVSTO Gymnasium nostrum cepit incrementa!

§. XIV. Paremus ergo Principi, qui Musarum patronus est munificentissimus. Cui cum nuper Calendis Octobris natus sit PRINCEPS HEREDITARIUS optimæ spei plenissimus, CAROLVS AVGVSTVS EVGENIVS; de tanto munere divino, finitis puerperii hebdomadibus, ad diem XIV. Novembris HORA IX. MATVINA nomine & verbis Gymnasii OPTIMO PRINCIPI gratulabor, simulque de studiis Principum Imperii disseram. Ad quam orationem benevole audiendam *Illustrissimum Mæcenatem, litterarum Patronos ac Fautores, omnesque, qui optimis studiis amici sunt*, pie, observanter & amice invite.

P. P. die XII. Novembris A. O. R. MDCCXXXV.

IX. 2

DE MERITIS DVCVM SAXONIÆ STIRPIS
ERNESTINÆ, MAXIME VINARIENSIVM,
IN RELIGIONEM ET ELEGANTIORES
LITTERAS

PROGRAMMA

QVO

AD ORATIONEM SOLEMNEM

DE STVDIIS PRINCIPVM IMPERII,

QVA

SERENISSIMO CELSISSIMOQVE PRIN-
CIPU AC DOMINO,

D O M I N O

N. AVGVSTO,

SAXONIÆ, IVLIACI, CLIVÆ, MON-
TANGARIÆ ATQVE VVESTPHALIÆ, &c. &c.

MAIESTATIS EXERCITVS
CVM IMPERIO, ET CVM LEGIONIS EQVITVM CA-
RVM TVM LEGIONIS PEDESTRIS CHILIARCHE, ET

SAX. EQVITVM VIGILANTIÆ CONDITORI AC
PRINCIPI,

ET

SERENISSIMÆ PRINCIPU AC DOMINÆ,

D O M I N Æ

HECAROLINÆ

ALBERTINÆ,

PRINCIPI IVRE DVCI SAXONIÆ, NATI-
VITÆ MARCHE MARCHIONI BRANDENBVRGICÆ
ET DVCI BORVSSIÆ, RELIQVA,

PRINCIPI HEREDITARIO

PRINCIPI DIE 10 OCTOB. MDCCXXXV. IN LVCEM SVSCEPTO
DL. AVG. EVGENIO,

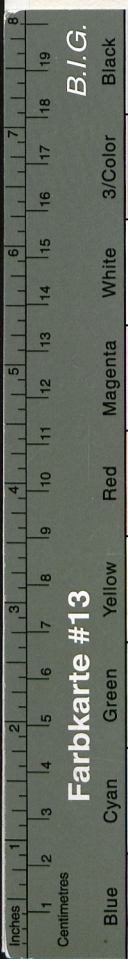
IPSE GRATVLABITVR,
AVTEM, LITTERARVM PATRONOS AC
AVTORES NEC NON MVSI AMICOS,

PIETATE, OBSERVANTIA, ET AMICITIE SIGNIFICATIONE
PVBLICE INVITAT

REINHARDVS,

ILL. GTMN. VINAR. CON-RECTOR.

IN TYPIS EXSCRIPSIT JO. LEONH. MUMBACHIVS.

125-a